

A Statisztikai Tudományos Albizottság (STAB) Ügyrendje

Bevezetés

A Statisztikai Tudományos Albizottság (STAB), mint az MTA IX. osztályához tartozó Statisztikai és Jövőkutatási Tudományos Bizottság (SJTB) albizottsága, működési keretének alapját a IX. osztály ügyrendje és az SJTB működési szabályai jelentik. Ehhez kiegészítésül ez az ügyrend a STAB működésének kereteit határozza meg.

1. A STAB jogállása, feladata, kapcsolatai

A STAB tanácskozó, tanácsadó, konzultatív, nem döntéshozó testület. Feladata a statisztika legáltalánosabb tudományos kérdéseinek megvitatása; az, hogy figyelemmel kíséresse a statisztika területén jelentkező irányzatokat, jelenségeket, állást foglaljon a statisztikát érintő tudományos kérdésekben. Feladata az is, hogy elősegítse a statisztika népszerűsítését, folyamatosan nyomon kövesse a statisztikai módszertan és gyakorlat változásait. Segítse elő a korszerű statisztikai módszerek hazai elterjedését, és hívja fel a szakmai közvélemény figyelmét a kialakult helyes gyakorlatokra. Figyelemmel kíséri a szakmai utánpótlás helyzetét (PhD, habilitáció, nagydoktori cím) és tudományszervezési tevékenységet folytat.

Kapcsolatait illetően a STAB az SJTB alárendeltségében működik; szervezetét, működését, munkaprogramját azzal összhangban, annak jóváhagyásával alakítja ki. Szoros együttműködésre törekszik más tudományos bizottságokkal és albizottságokkal, amennyiben közös témák ezt megkövetelik. Stratégiai partnerének tekinti a Magyar Statisztikai Társaságot (MST), amelynek céljai és feladatai nagyban hasonlóak; jóllehet, megközelítési módja, személete eltérő lehet. Együttműködésre törekszik a statisztika professzionális szervezeteivel (Központi Statisztikai Hivatal [KSH], a Hivatalos Statisztikai Szolgálat további tagjai, egyetemek, kutatóintézetek), valamint a statisztika társadalmi szervezeteivel is.

2. A STAB tagsága

A STAB nyitott szervezet: mindenkit tagjai sorába fogad, aki eddigi tevékenységével a szakmai közvélemény által is elismerten bizonyította, hogy tett, és vállalja, hogy a jövőben is tenni kíván a statisztikai tudomány és gyakorlat érdekében. A tagságnak külső adminisztratív korlátozó feltétele nincs.

Aki az SJTB választott tagja, automatikusan tagja a STAB-nak is. Azokat, akik, bár a statisztika területén is működtek, de más MTA-bizottsági tagságuk kizárja az SJTB-tagságot, felkértük és felkérjük, hogy vállalják a STAB tagságát és az azzal járó munkát. Nekik nyilatkozniuk kell, hogy elfogadják-e a tagságot. A nyilatkozat számukra automatikusan tagságot is jelent. Ezen túlmenően a STAB tagja lehet az, akit egy jelenlegi STAB-tag ajánl, és a STAB a csatlakozását megszavazza.

Mivel a STAB-tagság választással szerezhető, az MTA-köztestületi tagok, függetlenül attól, hogy mely bizottság munkájához kívánnak kapcsolódni, automatikusan nem tagjai a STAB-nak. A tagságot kérvényezni kell az albizottságnál.

Új tagokra vonatkozóan a STAB tagjai nyújthatnak be javaslatokat, amire évente két alkalommal (március 31-ig és szeptember 15-ig) van lehetőség. A javaslat tartalmazza a javaslattevő(k) ajánlását, a tagjelölt önéletrajzát, publikációs listáját, és nyilatkozatát arról, hogy vállalná a tagságot. A STAB az ezt követő ülésén dönt a javaslatokról. A STAB titkára ezek alapján mindenkor naprakész nyilvántartást vezet a tagságról.

A STAB tagság vagy egyéni lemondással szüntethető meg, vagy a STAB munkájától folyamatos egyévi távolmaradás után a STAB vezetőségének döntése alapján törölhető.

3. A STAB tisztségviselői

A STAB munkáját a vezetőség irányítja, amelynek tagjai az elnök, az alelnök és a titkár. A vezetőség választásának, megbízatásának időtartamára vonatkozóan a IX. osztály és az SJTB ügyrendje az irányadó.

4. A STAB munkarendje

A STAB munkája három elemből tevődik össze: általános ülések, szakmai vitaülések, elektronikus kapcsolattartás. A STAB munkáját munkaprogram és munkaterv alapján végzi.

Általános ülések

A STAB évente 3-4 *általános ülést* tart, és emellett a mindenkori igényeknek megfelelően szervez *speciális szakmai rendezvényeket*. Az általános ülések átfogó, a statisztika egészét érintő kérdéseket tárgyalnak, ezért a STAB teljes tagságának érdeklődésére tarthatnak számot. Az általános ülések témáit a STAB éves munkatervben határozza meg. Az általános üléseken a szakmai témák mellett a STAB szervezeti kérdései, valamint terveivel, munkaprogramjával kapcsolatos kérdések is szerepelhetnek. Az általános ülések szakmai részét a STAB egy-egy tagja szervezi.

Szakmai vitaülések

A *szakmai vitaülések* egy-egy szűkebb terület problémáival foglalkoznak, ezért nem igénylik a teljes STAB-tagság megjelenését és aktivitását. A szakmai vitaülések témáit az éves munkaprogram nem rögzíti, azokat a mindenkori aktualitások alapján gördülő módon határozza el a STAB általános ülése. A szakmai vitaülések lokális rendezvényként működnek, amelyeket kis közösségek szerveznek. Ezeknek a rendezvényeknek a programját, valamint emlékeztetőjét a STAB az általános ülésekre vonatkozó gyakorlatokkal azonos módon teszi közzé.

A STAB rendezvényeit szükség esetén más szervezetekkel (SJTB, MST, stb.) közösen is tarthatja. Az üléseket a titkár készíti elő (terem, napirend) és az elnök/alelnök vezeti. Valamennyi ülésről minden STAB és SJTB tag előzetes értesítést, napirendet és – amennyiben előzetesen rendelkezésre áll – írásos anyagot kap. Az ülésekre bármely STAB-tag javasolhat meghívottakat, akiknek értesítését és meghívását a titkár intézi. Az ülésekről a titkár emlékeztetőt készít, amelyet szintén minden tagnak megküld, illetve intézkedik annak a STAB honlapján való megjelenéséről.

Elektronikus kapcsolattartás

A STAB munkájának fontos eleme a rendszeres és intenzív elektronikus kapcsolattartás. Ennek fő formája az e-mailes levelezés. Ezen a csatornán történik alapvetően a STAB munkájával kapcsolatos kapcsolattartás, így az ülésekkel kapcsolatos szervezési információk és tartalmak megosztása, a tagokkal való kapcsolattartás, véleménykérés, javaslattevés és általában az információk cseréje.

Munkaprogram, munkaterv

A STAB munkáját 3 éves munkaprogram és éves munkaterv szerint végzi. Ezt a vezetőség készíti, az SJTB vezetősége, valamint a STAB tagsága megtárgyalja, és a szükséges változtatások után dönt az elfogadásról.

A STAB működése során – jogállásának megfelelően – jellemző módon nincs szavazás. Szavazni csak saját belső ügyeiben, illetőleg szakmai állásfoglalások esetén kell. Szavazás az általános üléseken, illetve elektronikus úton is lebonyolítható. Amennyiben valaki egy ülésen nem tud megjelenni, és a helyszínen szavazni, szavazatát az ülés előtt elektronikusan (például e-mail-ben) is leadhatja a STAB titkáránál. Ekkor a szavazás eredményébe mind a helyszínen, mind az előzetesen leadott szavazatok beszámítanak. Szavazás esetén az egyszerű többség, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

5. A STAB fórumai

A STAB üléseinek helyét, időpontját, témáját, napirendjét a tagok az elektronikus kapcsolattartás csatornáin keresztül kapják meg. A STAB valamennyi üléséről emlékeztető készül, amelyet az SJTB és a STAB tagjai ugyancsak elektronikus formában megkapnak.

A tagsággal és a külvilággal való minél hatékonyabb kapcsolattartás érdekében az albizottság honlapot üzemeltet, amelynek naprakészen tartásáért a titkár felel. A STAB üléseinek rövid összefoglalóját, valamint a tárgyalt témákhoz kapcsolódó szakmai anyagokat, elemzéseket a szaksajtó (elsősorban a Statisztikai Szemle) útján is nyilvánosságra hozza.

6. A STAB-tagsággal, illetve tagsági jelöléssel járó adatkezelési kérdések

A STAB működésének biztosítása érdekében a STAB vezetősége a tagjelöltekről és a tagokról személyes adatokat kezel az alábbiak szerint:

- Minden STAB-tag tagságának létrejöttével hozzájárul, hogy
 - a STAB vezetése róla az alábbi információkat kezelje: a tag neve, e-mail-címe, telefonszáma, a STAB-hoz való csatlakozás dátuma;
 - a STAB tagjairól naprakész információkat hozzon nyilvánosságra (a tag neve, a STAB-hoz való csatlakozás dátuma) a honlapján. Az érintett adatok kezeléséért a STAB titkártitkára felel. A STAB az érintett adatokat a tag STAB-tagságának megszűnéséig kezeli.
- A tagjelöltekre vonatkozó ajánlások összegyűjtése során a jelölt hozzájárul, hogy neve, elérhetőségei (e-mail és/vagy telefonszám), valamint a szakmai karrierútjára vonatkozó információk kerülnek összegyűjtésre, amelyeket a STAB tagsága ismer meg. A jelölés során az adatokat a STAB titkártitkára kezeli.

Az adatkezelés jogszabályi alapja az Európai Unió Általános Adatvédelmi Rendelete (Európai Parlament és Tanács 2016/679 Rendelete (GDPR) 6. cikk a) pontja, azaz a STAB-tagok és -tagjelöltek hozzájárulása.

Adatkezelési kérdésekkel, valamint az adatkezeléssel összefüggő jogokjogokkal és jogorvoslati lehetőségekkel kapcsolatban a STAB minden tagja, illetve minden tagjelölt a STAB titkárához tud fordulni.

7. Egyéb kérdések

Ha felmerül egyéb, itt nem szabályozott, illetve ezeken a kereteken belül meg nem oldható kérdés, azt a STAB az SJTB elé terjeszti, annak állásfoglalását, illetve döntését kezdeményezi.

8. Az ügyrend hatálya

Jelen ügyrendet a STAB 2019. április 24-i ülésén fogadta el. Az ügyrend az elfogadás napjától hatályos.